

HİTİT ÜNİVERSİTESİ

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR YÜKSEKOKULU

ANTRENÖRLÜK BÖLÜMÜ

BEDEN EĞİTİMİ VE SPORDA ÖZEL ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ

HAREKET ÖĞRETİMİNDE İZLENECEK YOLLAR

www.heranbilgi.com

ÇORUM, 2013

HAREKET ÖĞRETİMİNDE İZLENECEK YOLLAR

Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim okulları, Lise ve Dengi Okullar Beden Eğitimi Dersi Öğretim Programları Kitapçığında ve İlköğretim ve Talimatı Kitabında da belirtildiği gibi Beden Eğitimi ve spor çalışmalarında hareket eğitimi dört aşamada öğretilmesi doğrultusunda yoğunluk kazanmıştır. Bu aşamalar aşağıda belirtildiği gibi ele alınmıştır.

Aşama

Hareket açıklanır, gösterilir ve çeşitli eğitim araçları kullanılarak öğrenci tarafından en iyi biçimde algılanması sağlanır.

Aşama

Hareketin basamaklamasına geçilir. Hareket formu kavratılır.

Aşama

Hareketin akıcı bir şekilde yapılabilmesi için değişik bağlantılarla ve çeşitli araçlarla ve yeterli sayıda uygulanır. Öğretmen, hareketlerde yapılan yanlışları anında düzelterek yanlış şekilde yerleşmesine engel olmalıdır.

Aşama

Doğru hareket başlangıç ve bitiriliş formuyla birlikte uygulanır.

ÖĞRETİM YÖNTEMLERİ

Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenleri tarafından oldukça önemli olan öğretim yöntemleri öğretmen açısından bilinmesi gereken konuların başında gelir. Bugün okullarda Beden Eğitimi ve Spor, bütün örgün eğitim kurumlarımızda zorunlu ve seçmeli ders olarak okutulmaktadır. Ancak günümüze kadar orta öğretim kurumlarında yeterli sayıda Beden Eğitimi Öğretmeni olmadığı için bu dersleri branş dışı öğretmenlerde yürütmüş ve hala yürütenler de bulunmaktadır. İlkokulların ilköğretim okullarına dönüştürülmesinden sonra hiçbir ilkokula bugüne kadar branş öğretmeni ataması yapılmamıştı; ancak yeni sistemin uygulamaya konulması sonucu (ilkokulların ilköğretim okullarına dönüştürülmesi sonucu)bu okullarımıza da artık beden eğitimi dersi branş öğretmeni ataması başlatılmıştır. Fakat bu okullarda beden eğitimi derslerine

hala sınıf öğretmenlerinin girmesi yolunu değiştirememiştir. Bugüne kadar beden eğitimi derslerinin boş geçmesi veya başka bir branş dışı öğretmen tarafından, daha çok diğer ders eksiklerinin tamamlanması olarak uygulanan bu durum, beden eğitimi dersleri ve spor adına olduğu kadar bireylerin sağlık yönünden de önemli bir kayıptı. Ancak bugüne kadar bu yanlış uygulamanın önüne de geçilememiştir. Bütün davranışların kalıcı olarak kazanıldığı bu öğretim kurumlarımızda, Beden Eğitimi öğretmeni eksikliği nedeni ile diğer öğretmenler tarafından yapıldığında da spor açısından ileride düzeltilmeyecek hata ve yanlışların ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Çünkü tüm öğretim şekillerinde olduğu gibi spor tekniklerinin de öğretiminde belirli bir teknik, beceri ve yöntemler kullanılır. Bu nedenle Beden Eğitimi dersini ve sporu sevdirmek istiyorsak bu uygulamaları belirli ilke ve yöntemlerle hatasız öğretmek gerekir. Bir spor tekniğinin yanlış öğrenilmesinden sonra düzeltilmesi, ilk kez öğrenenden daha zor olacağı daima göz önünde bulundurulmalıdır. Beden Eğitiminde belirlenmiş amaçlara ulaşmak için en kısa yok olan öğretim yöntemlerinin temelini "nasıl öğreteceğim" sorusunun cevabı oluşturur. Beden Eğitimi öğretmeni alanında birçok bilgi ve becerilere şahit olabilir, bu bilgileri "nasıl öğreteceğini" ancak yöntem bilgisi ile kazanır. Beden Eğitimi derslerinde planlanan amaçlara ulaşmak için gösterilen çabalar şüphesiz bir program çerçevesinde ve kendine özgü bir yol izlenerek yapılmalıdır. Eğitimcilerin dediği gibi "çocuk bir çuval değildir ki istediğimizi içine dolduralım" görüşünden hareketle, belirli hareket ve becerileri öyle gelişmiş güzel bir düzende rast gele öğrencilerin davranışlarına adapte edemeyiz. O halde eğitim ve öğretimde belirli bir sıra ve geçerli bir yol izlemek zorundayız. Bir spor eğitimcisi ne kadar "yol yöntem" bilgisine sahip olursa amacına ulaşmada o kadar tercih şansına sahip demektir. İşte böyle bir spor eğitimcisi de her zaman gerek öğrenciler (sporcular) gerekse idareciler tarafından daha çok tercih edilme şansını ortaya koyma açısından çok önemlidir. Yol yöntem seçme isabetliliğinde öğretmenin bilgi becerisi kadar daha önce bu etkinliklerin (spor alıştırma) içinde bulunmuş olması da çok önemli bir etkidir. Sporda yöntem verimsiz, lüzumsuz yorucu çalışmaları önler, istenilen hedefe daha çabuk ve daha güvenle varmayı sağlar. Genel anlamda öğretim yöntemlerini Kasap, 1991, dört ana grupta toplamıştır.

GÖZLEME DAYANAN YÖNTEMLER

Gözleme, deneme, gösteri, alıştırma gibi.

SÖZEL (VERBAL) YÖNTEMLER

Anlatım, soru cevap, tartışma, gibi.

PROBLEM ÇÖZME YÖNTEMLERİ

Tüme varım, tümden gelim, çözümleme, gibi.

ÖĞRETİMİ ÖRGÜTLEME, DÜZENLEME YÖNTEMLERİ

Bireysel çalışma, grup çalışması gibi.

BEDEN EĞİTİMİNDE ÖĞRETİM BİÇİMİ

Her pedagojik olgu kendisine yönelik öğretim biçimini de beraberinde getirmiştir. Örgün eğitim içinde genelde öğretim biçimi aktif veya pasif olarak nitelendirilir. Genel öğretimde aktif olma öğretilen grupla ilgilidir. Öğretmen ikinci plandadır. Pasif yöntemde ise öğretmen merkezli bir eğitim öğretim yapılır. Sınıfın tek hakimi öğretmendir. Öğretmen birinci planda öğrenci ikinci plandadır yani öğretmen dediğim dedik çaldığım düdüğ misali bir tutum izler. Bu sebeple birçok öğretmenin takındığı bu tutum neticesinde öğrencilerin gelişimleri de buna bağılı olarak engellenmektedir. Öğrencinin özüne yapabileceğı ve gelecekteki başarısı için de öğrencinin kendi kişiliğince bağımsız çalışabilmesi ve yine düşündüğünü söyleyebilmesi içinden geldiğı gibi davranabilmesi (eğitim-öğretim ortamı içindeki kurallara bağılı kalmak şartı ile) öğretmen baskısı olmadan yani öğrenci merkezli bir eğitimle mümkündür.

Örgün Eğitim İçinde Beden Eğitiminin Yeri

Tabandan başlayarak konuyu kademe kademe olarak geliştirmeyi amaçlar.

Örgün Eğitim İçinde Öğretim Yöntemi

Genel anlamda bilgi ve becerilerin aktarılması için, bilgi ve becerilerin düzenlenmesine **öğretim yöntemi** diyoruz.

Beden Eğitiminin Kaynaklandığı Yöntemler (Aktif-Pasif yöntemler)

Çağdaş görüşlerde iki eğitim görüşü vardır. Pasif ve aktif olmak üzere. Pasif eğitimde öğrencinin özü, varlığı önemli değildir. Önemli olan öğreticinin anlatmasıdır. Okulda aktarılması gereken şeyler verilir ve çocuğun çabuk kavraması beklenir. Çocuğa aktarılan bilgi ve beceriler önce aktaranın görüntüsündedir. Öğrenci önce dinleyici sonra taklit edici bir tutum izler. Öğrencinin öğretime göre bir faaliyeti vardır ancak sınırlıdır. Öğrenci kabul edici yani reseptördür. Bu ekolün (pasif yöntemin) aşırı şekli talim şeklidir. Oysaki çağdaş eğitimde, iş ve eğitim okulu yani aktif metod duyguya, gönüle yer veren yöntemdir. Akılcılık sadece doğruya götüren nesne değildir. İş ekolü akılcılığı yaratmıştır. Çocuk öğretimde ve bunun etkinliğinde algılaması görüşü, bilgisi, algılama süreci burada odaklıdır. Çocuğu gelişmesi, büyüme gelişmesi, büyüme varlığı eşit olmalıdır. Çocuk yalnızca alıcı değil yaratıcıdır. Bu yeteneklerini geliştirmek gerekir. Öğrencinin içten hareket etmesi kendiliğinden, kendisindedir. Kendi seçtiği yol ile öğrenmelidir. Seçtiği yolu kendi tayin etmelidir. İşte bu sebeplerden dolayı aktif ve pasif ekoller kendi yöntemlerini de beraberlerinde getirmişlerdir. Beden eğitimi ve spor bu iki görüşten yararlanmıştır. 1920 ' lerden önce beden eğitimi öğretiminde pasif eğitim hakimdi ancak 1922 yılından sonra aktif yöntemin kaynaklandığı çağdaş iş ekolünün Madam Streicher ve doktor Gatachel'in ortaya atmasıyla bu yöntem eğitim öğretimde uygulama alanında yerini almıştır.